L. 3. Kraków, dnia 30. kwietnia 1910. Rocznik XXXI

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują „Dziennik rozporządzeń“ bezpłatnie.

L. 30369/10.
III a.

OBWIESZCZENIE.

Rozporządzeniem z dnia 6 maja 1909 r. L. 101473/07 wydał Magistrat zakaz gromadzenia się tak osób poszukujących pracy i służby jak i pracodawców (w celu zawierania umów) po ulicach i placach publicznych a w szczególności w Rynku głównym oraz w ulicy Grodzkiej na przecięciu się z ulicą Poselską, odsyłając równocześnie interesowanych do publicznego okręgowego Biura pośrednictwa pracy przy ulicy Jabłonowskich L. 19, które pośredniczy między pracodawcami wszelkich kategoryi a osobami szukającymi rozmaitych rodzajów pracy.

Przypominając powyższy zakaz, Magistrat dozwala, aby osoby poszukujące pracy i służby wszelkiego rodzaju, gromadziły się jedynie **w pobliżu okręgowego Urzędu pośrednictwa pracy na placu Jabłonowskich.**

Gromadzenie się wspomnianych osób na innych placach lub ulicach, a w szczególności w Rynku głównym i na ulicy Grodzkiej jest surowo zakazane.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
dnia 7. kwietnia 1910 r.

L. 7167/10.
I.

ROZPORZĄDZENIE

Celem utrzymania w czasie lata czystości i porządku na chodnikach i ulicach w terytoryach, do miasta Krakowa przyłączonych, a mianowicie w dzielnicy X. (Zakrzówek), XI. (Dębniki), XII. (Półwsie Zwierzynieckie), XIII (Zwierzyniec), XIV. (Czarna Wieś), XV. (Łobzów), XVI. (Nowa Wieś), XVII. (Krowodrza), XVIII. (Warszawskie), XIX. (Grzegórzki), Magistrat postanawia, co następuje:

1. Każdy właściciel, względnie administrator realności, w dzielnicy X., XI., XII., XIII, XIV, XV., XVI., XVII., XVIII., XIX., jednak tylko wewnątrz dzielnic zabudowanych sposobem zamkniętym, obowiązany jest w czasie lata, t. j. od 15. kwietnia do 30. września, kazać codziennie po należytem skropieniu zamieść chodnik i ściek, a gdzie niema chodnika, ulicę na szerokość 2 metrów, wzdłuż przestrzeni swojej realności.

2. Śmieci, mają być na kupkę obok ścieku, po stronie ulicy złożone, skąd uprzątać je będzie służba miejska.

3. Zamiatanie ulic, oraz czyszczenie chodników i ścieków w czasie lata, t. j. od 15. kwietnia do 30. września, odbywać się powinno codziennie o godzinie 5. rano.

Zamiatanie chodników i ulic wieczorami jest zabronione.

4. Właściciele względnie administratorzy realności, w których się znajdują kanały, obowiązani są codziennie w czasie lata wlewać do nich przynajmniej po 4 wiadra wody dla spłukania nieczystości.

Tak samo mają być ścieki wodą spłukiwane i przemiatane.

5. W czasie letniej posuszy obowiązani są właściciele względnie administratorzy realności, oprócz rannego skrapiania, drugi raz całą przestrzeń w rozciągłości do zamiatania przeznaczoną przed domem w czasie między godziną 2. a 3. po południu kazać obficie skrapiać, aby tym sposobem zapobiedz tworzeniu się zdrowiu szkodliwego kurzu.

6. Wszelkie zanieczyszczanie ulic, chodników i placów publicznych, a wszczególności: zaspakajanie na ulicach, chodnikach lub placach publicznych, potrzeb naturalnych, wylewanie płynów, wyrzucanie śmieci i opadków wszelkiego rodzaju, stłuczonego szkła, skorup, popiołu, trocin, obstrużyn, obrzynków papierowych, wiór, miału węglowego, nieżywych zwierząt i t. p. jest zabronione.

Zakaz ten odnosi się także do wylewania wody, lub wyrzucania jakichkolwiek przedmiotów oknami na ulicę.

Nad ścisłem przestrzeganiem powyższych przepisów czuwać będą organa miejskie i c. k. Dyrekcyi Policyi.

Niestosujących się do powyższych przepisów karać będzie Magistrat grzywną od 2 koron do 200 koron, względnie karą aresztu od 6 godzin do 14 dni.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
dnia 11. kwietnia 1910 roku.

L. 37352/10.
III a.

OBWIESZCZENIE.

Dnia 5. maja wchodzi w życie nowela do ustawy przemysłowej z dnia 14. stycznia 1910 roku Dz. u. p.

Nr. 19, dotycząca czasu pracy pomocników handlowych i zamykania sklepów w przemysłach handlowych i spedycyjnych, oraz w przemysłach produkcyjnych.

Oprócz przepisów, odnoszących się do czasu pracy pomocników handlowych, ustawa ta zawiera także postanowienia, że w wymienionych powyżej przemysłach, w których sprzedaż towarów odbywa się w otwartych dla Publiczności lokalach (sklepach), należy lokale te wraz z należącymi do nich kantorami i magazynami zamykać w czasie od godziny 8 wieczór do godziny 5. rano. Jedynie tylko w handlach towarów spożywczych mogą być te lokale wraz z kantorami i magazynami otwarte do godziny 9. wieczór.

W tym samym czasie, w którym lokale handlowe mają być zamknięte t. j. między godziną 8 względnie 9. wieczór a 5. godziną rano, nie wolno sprzedawać towarów na ulicach i placach publicznych, tudzież w sposób obnośny.

Magistrat zwraca uwagę przedewszystkiem PP. kupców i pomocników handlowych ażeby w swoim własnym interesie zaznajomili się z przepisami powołanej na początku ustawy — oraz P. T. Publiczności, ażeby ze względu na powyższy czas zamykania sklepów zakupy swoje czyniła przed godziną 8., względnie 9. wieczór.

Wreszcie nadmienia się, że w mowie będąca ustawa dozwala wyjątkowo przez 30. dni w roku zamykania sklepów handlowych o późniejszej porze aniżeli o godzinie 8. względnie 9. wieczór.

Terminy tego wyjątkowego późniejszego zamykania sklepów, oznaczy Magistrat jako władza przemysłowa po wysłuchaniu interesowanych PP. kupców i poda je w najbliższym czasie do powszechnej wiadomości.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa
dnia 26. kwietnia 1910 r.

L. 38402/10.

ROZPORZĄDZENIE.

W dniu 3. marca b. r. Rada miasta utworzyła **z nowo przyłączonych terytoryów nowe dzielnice miejskie** i uregulowała granice pomiędzy staremi a nowemi dzielnicami miasta.

Niniejszem zarządzam, że obwody komisaryatów obwodowych mają od dnia 1. maja b. r. dostosować się do granic dzielnic miejskich, uregulowanych uchwałą Rady miasta poprzednio powołaną.

Wobec tego należeć będzie do Komisaryatu obwodu I. prócz dotychczasowej części dzielnicy I, cała dzielnica III. i IV., nowemi granicami oznaczona, a do obwodu Komisaryatu II., prócz części dzielnicy I. cała dzielnica V. i VI. według ich obecnych granic. Granice Komisaryatu obwodu IV. mają się również dostosować do nowych granic dzielnic miejskich, granice zaś Komisaryatu obwodu III. pozostają nadal niezmienione.

Odpis uchwały Rady miasta z dnia 3. marca b. r. dotyczący wyznaczenia nowych dzielnic miejskich i regulacya ich w ogóle został już rozesłany wszystkim urzędom Magistratu oraz **zostanie podany do publicznej wiadomości przez jej ogłoszenie w dzienniku rozporządzeń stoł. król. m. Krakowa.**

Panowie Komisarze obwodów I., II. i IV. obwieszczą niniejsze zarządzenie w swoich obwodach przez jego przybicie przed lokalem urzędowym i przez wyjaśnienie interesowanym stronom szczegółów tegoż zarządzenia.

Kraków, dnia 27. kwietnia 1910 r.

Mianowania urzędników i służby.

Na podstawie uchwały Rady m. Krakowa z dnia 14 marca 1907:

1. **P. Władysław Dziewoński**, praktykant konceptowy Magistratu otrzymał pierwsze trzechlecie w kwocie 200 koron rocznie od dnia 23 kwietnia 1910. (LM. 28497/10/prez.).

2. **P. Zygmunt Cygnarowicz**, praktykant manipulacyjny Magistratu otrzymał pierwsze trzechlecie w kwocie 150 koron rocznie od dnia 23. kwietnia 1910. (LM. 28496/10/prez.).

3. **P. Leon Obrubański**, młodszy oficyał egzekucyjny otrzymał drugie trzechlecie w kwocie 200 koron rocznie od 12. marca 1910. (LM. 25280/10/prez.).

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

Posiedzenie zwyczajne tajne (21. w kad. XV.) **z dnia 7. kwietnia 1910 roku.**

Przewodniczący: Prezydent Dr. Juliusz Leo.
I. Wiceprezydent miasta: Dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent miasta: Józef Sare.
Sekretarz Rady miejskiej: Dr. Tadeusz Kannenberg.
Radców miejskich obecnych **53.**

Radcy miejscy: Dr. Bobilewicz, Dąbrowski, Dr. Domański, Epstein, Hałatkiewicz, Heuman, Judkiewicz, Dr. Landau Ignacy, Margulies, Mendelsburg, Dr. Pareński, Porębski, Dr. Rosenblatt, Sędzimir, Sołtysik, Stachowski, Dr. Staniszewski, Uderski, Ex. br. Wodzicki nieobecność swą usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie $5^3/_4$ wieczorem.

Przed porządkiem dziennym.

Sprawa tramwajowa.

Przewodniczący prezydent Dr. Leo zdał sprawę z toczących się rokowań w sprawie przejęcia tramwaju w zarząd miasta. Obecnie doszło już do porozumienia z reprezentantami Spółki tramwajowej. Z wiosną 1911 r. rozpocznie się budowa kilku nowych linii tramwajowych.

Prezydent wyraził nadzieję że tym razem porozumienie uda się doprowadzić do skutku.

Tajność posiedzenia.

R. m. Daszyński, powołując się na §§ 61 i 66 statutu miejskiego, starał się wykazać, że dwie sprawy, zamieszczone na porządku dziennym, nie usprawiedliwiają ani nadzwyczajności“ ani „tajności“ posiedzenia. Mowca zgłosił wniosek o otwarcie publicznego posiedzenia, któreby później, w miarę okazującej się potrzeby, mogło być zamienione na tajne.

Prezydent Dr. Leo przyznał, że posiedzenie powinno być „zwyczajnem“. Do zaproszeń wkradła się

pomyłka, która jednak nie przesądza prawomocności ani istotnego charakteru posiedzenia. Sądzi jednak, że tak sprawa Grunwaldu, jak zakupno gruntów w Dębnikach, wymagają poufności obrad. Prezydent nie ma jednakże nic przeciwko temu, aby posiedzenie zamieniono później na jawne.

R. m Federowicz Jan K. wnosi o otwarcie dyskusyi nad wnioskiem r. m. Daszyńskiego. Uchwalono.

R. m. Federowicz Jan oświadczył, że zgadza się z zapatrywaniami r. m. Daszyńskiego i proponuje również jawność posiedzenia.

R. m. Dr. Bandrowski sądzi, że są sprawy, które już ze względu na swą techniczną stronę wymagają obrad poufnych.

R. m. Dr. Gertler podnosi, że w sprawach zakupna nigdy żaden kontrahent nie chce przed 2-gim wyjawiać publicznie swych motywów

W głosowaniu wniosek r. m Daszyńskiego upadł.

Obchód Grunwaldzki.

Imieniem komisyi grunwaldzkiej i Sekcyi skarbowej referent sekretarz Magistratu Groele przedstawił sprawę obchodu grunwaldzkiego w ½ lipca b r. w Krakowie odbyć się mającego.

Według uchwały podkomitetu grunwaldzkiego z dnia 1 lutego 1910 program uroczystości przedstawia się następująco:

Dzień 15. lipca 1910 r. jako dzień bitwy pod Grunwaldem ma być ogłoszony świętem narodowem w całej Polsce.

W tym dniu (piątek) odbędą się główne punkty programu uroczystości a mianowicie:

1 Nabożeństwo dziękczynne w kościele N. P. Maryi,
2. Odsłonięcie pomnika Wł Jagiełły na pl. Matejki,
3. Otwarcie wystawy zabytków z epoki Jagiellońskiej,
4. Przedstawienia teatralne i zabawy ludowe,
5. Powszechna illuminacya miasta.

W następnych dniach odbędą się publiczne ćwiczenia Sokolstwa polskiego, a 17. lipca (w niedzielę) po mszy polowej na błoniach uroczysty pochód z błoń na Wawel. Pochód ten, w którym wezmą udział zastępy Sokołów, reprezentacye wszystkich sfer społecznych, — ruszy ul. Wolską, Podwalem, ul. Dunajewskiego, Basztową pod pomnik Jagiełły a stąd ul. Floryańską, Rynkiem i Grodzką na Wawel (LM 18771/910/IV).

Koszta w okrągłych cyfrach wyniosłyby:

1. Kwatery dla włościan i Sokołów . . .	K	7.000
2. Teatr (po 2 przedstawienia w ludowym i miejskim)	„	5.000
3 Wystawa zabytków z epoki Jagiell. . .	„	10 000
4 Illuminacya miasta w dniu 15. lipca . .	„	2.000
5. Broszura o Grunwaldzie	„	2.000
6. Wybicie medalu pamiątkowego	„	1.000
7. Nabożeństwo	„	200
8. Przyjęcie delegatów i zabawy ludowe .	„	20.000
9. Subwencya dla Związku Sokolego i Sokoła krakowskiego	„	12 000
10. Koszta produkcyj muzycznych	„	2 000
11. Służba i Straż pożarna	„	1.000
12. Siły pisarskie i wydatki kancelaryjne .	„	2.000
13. Kuchnie polowe (Koło akad. T. S. L) .	„	7.000
14. Nieprzewidziane wydatki	„	4.000

Koszta powyższe, obliczone w przybliżeniu na 75.000 – 80.000 kor. w myśl uchwały komisyi grunwaldzkiej mają być pokryte jednorazowym 5% dodatkiem gminnym do podatków bezpośrednich, (wyjąwszy podatku osobisto-dochodowego).

Według zaś uchwały Sekcyi skarbowej łączne koszta zniżono do kwoty 60.000 kor., z tem że komisya budżetowa ma obmyśleć odpowiednie pokrycie tego wydatku, którego nie można wstawić do normalnego budżetu (LM. 21807/910/IV).

Następnie przedstawił referent sekretarz Groele następujący wniosek komisyi drogowo-kanałowej:

„Rada miejska uchwala uporządkowanie placu Matejki według ostatecznie wypracowanego przez Budownictwo miejskie projektu z tem, że długość trawnika od strony kościoła św. Floryana należy skrócić o całość wrysowanego na projekcie kółka końcowego czyli do równej długości trawnika przeciwnej strony a to ze względu na koncentrujący się silny ruch uliczny w tem miejscu.

Koszta uporządkowania do wysokości 65.000 kor. pokryć z funduszu miejskiego jako awans do zwrotu przez mający się uchwalić kredyt na nowe bruki.

W dyskusyi zabierali głos r. m Schmelkes, Dr. Doboszyński, Birnbaum, Dr. Gertler, który podniósł, że propozycya komisyi grunwaldzkiej o pokrycie wydatku 5% dodatkiem do podatku nie jest sympatyczną o tyle, że miasto Kraków nie może ponosić wszystkich wydatków skoro uroczystość grunwaldzka jest ogólno-narodową i skoro w komitecie zasiadają reprezentanci miast i powiatów z całego kraju.

W odpowiedzi wyjaśnił prezydent Dr. Leo, że prezydyum odniosło się 2 krotnie do Sejmu o przyczynienie się na koszta obchodu — Sejm jednak nic nie przyznał ponad kwotę 5.000 kor. na urządzenie Wystawy z epoki Jagiellońskiej. Petycye poszły również do miasta Lwowa, do 30 miast i wszystkich rad powiatowych. Dotychczas odpowiedzi nie nadeszły.

R. m. Daszyński stawia następujący wniosek: „Rada uchwala 50.000 kor. na pokrycie znacznej części wydatków, jakie komitet grunwaldzki będzie musiał poczynić podczas obchodu uroczystego w Krakowie. W tym celu należy zaciągnąć pożyczkę w wysokości 50.000 kor. umarzalną w latach 10.

W celu pokrycia reszty wydatków Rada miejska uchwala zwrócić się ponownie do reprezentacyj miejskich i powiatowych w kraju, aby przyczyniły się do poniesienia tych kosztów“.

R m. Dr. Petelenz oświadcza się przeciw 5% dodatkowi.

R. m. Stanisław Nowak sądzi, że wydatek należałoby pokryć ze składek publicznych.

Dalej przemawiali r. m. Bujwid i r. m. Jan Kanty Federowicz, który podniósł słuszność opodatkowania wszystkich 5% dodatkiem.

R m. Dr. Bandrowski zgłasza wniosek: „Rada miasta przyjmując sprawozdanie komisyi grunwaldzkiej odnośnie do kosztów obchodu grunwaldzkiego przeznacza na ten cel z funduszów miejskich 60.000 koron wyrażając uzasadnioną nadzieję, że reszta zostanie pokrytą przez Sejm krajowy, Lwów i inne miasta, rady powiatowe jakoteż i instytucye obywatelskie. Kwota 60.000 K

ma być pokrytą za pomocą pożyczki wewnętrznej zwrotnej w 10 ratach rocznych". Upoważnia się p. prezydenta do przedstawienia Wydziałowi krajowemu wniosku, z którego funduszu pożyczka ma być zaciągnięta

Następnie przemawiali r. m. Dr. Gross, Dr. Ponikło, Dr. Starzewski.

R. m. Konopiński zgłosił wniosek: „Krakowski komitet grunwaldzki zwoła ogólny, krajowy komitet dla obchodu grunwaldzkiego w Krakowie.

Komitetowi krajowemu przedłożony będzie program obchodu w Krakowie do zatwierdzenia. Nadto komitet krajowy poweźmie uchwały, co do pokrycia wydatków, z obchodem grunwaldzkim połączonych"

R. m. Kosobucki przemawiał za zaciągnięciem pożyczki.

R. m. Dr. Koy jest za uchwaleniem całego kredytu jaki proponuje komitet grunwaldzki. Co do 5% dodatku to podatek taki byłby niedopuszczalny z powodu braku planu finansowego.

R. m. Turski wnosi, aby ponad uchwalić się mającą pożyczkę 50 000 kor. uchwalić tymczasowo resztę na pokrycie wydatków w kwocie 15.000 kor. tytułem zaliczki do zwrotu ze subwencyj miast i rad powiatowych w kraju, do których należy się odnieść o przyczynienie się do wydatków

W głosowaniu uchwalono program uroczystości i rozkład wydatków według wniosku komitetu grunwaldzkiego, oraz wniosek komisyi drogowej o uporządkowaniu placu Matejki.

Co do wydatków przyjęto wniosek kompromisowy według brzmienia wniosku r. m. Dra Bandrowskiego, aby przeznaczyć na obchód kwotę 60.000 koron z zaciągnąć się mającej pożyczki. Wniosek komisyi grunwaldzkiej o zaprowadzenie 5% dodatku i wniosek Sekcyi skarbowej w sprawie pokrycia upadł.

Wniosek r m. Konopińskiego uchwalono.

Wniosek r. m. Turskiego upadł.

Zakupno gruntów w Dębnikach.

Referent radca budownictwa Kłeczek przedłożył następujące sprawozdanie:

Nabywanie większych obszarów gruntowych w obrębie terytoryum gminnego uzasadnione jest przezornością finansową i przewidywaniem przyszłych potrzeb administracyi wielkomiejskiej. Tem się też tłumaczy praktyka wszystkich dobrze administrowanych większych miast zagranicznych, które konsekwentnie zakupują wielkie kompleksy gruntowe jako rezerwy na przyszłość.

Chodzi tu głównie o dwa niesłychanie ważne cele polityki i administracyi miejskiej: *a)* regulacyę podaży parcel budowlanych jako przeciwdziałanie niezdrowej spekulacyi gruntowej i *b)* zaopatrzenie się w grunta budowlane na własne cele gminy. — Pierwsze zadanie to t. z. polityka gruntowa gminna ściśle związana z regulacyą miasta i polityką komunikacyjną (tramwaje gminne). Drugie zadanie obejmuje cały szereg kulturalnych i gospodarczych potrzeb życia gminnego, oraz zakładów i przedsiębiorstw miejskich. Potrzeby te się ustawicznie zmieniają, rozwijają i rosną w miarę rozrostu miasta oraz powstawania nowych zadań zarządu miejskiego. Dotyczy to zwłaszcza tych miast, które weszły na drogę szerokiej i gospodarczej działalności, które zwłaszcza założyły lub nabyły różnego rodzaju przedsiębiorstwa przemysłowe, komunikacyjne i t. p.

Kraków wszedł od pewnego czasu na tę właśnie drogę i wyprzedził tutaj niektóre większe nawet miasta austryackie. Czekają go też w niedługim stosunkowo czasie trudne do rozwiązania zadania, jak budowa drugiej gazowni, drugiej elektrowni, centralnej targowicy, drugiej rzeźni, targowicy na konie, wielkich koszar dla piechoty i konnicy, urządzenie placu targowego na siano i słomę oraz placu na postój furmanek wiejskich, przeniesienia poza miasto niektórych zakładów dobroczynnych i sanitarnych, założenia drugiego cmentarza, parków i bliskich spacerów pozamiejskich, nie mówiąc już o budowie większych zakładów naukowych i wychowawczych, jak nowa Akademia sztuk pięknych, Akademia górnicza, szkoły fachowe różnego rodzaju itd. itd.

Każda taka budowa wymagać będzie przedewszystkiem większych obszarów budowlanych, nieraz kilku lub kilkunastu morgowych. Jest więc obowiązkiem przezornej administracyi miejskiej zabezpieczyć sobie na te cele w różnych dzielnicach miasta wielkie kompleksy gruntowe, o ile jeszcze nie uległy parcelacyi a cena ich jest przystępną

W Krakowie popełniono np. ciężki błąd przy założeniu centralnej rzeźni, że nie zakupiono jednocześnie przylegających do niej kilkudziesięciu morgów gruntu na Grzegórzkach. Płacono tam wówczas 1 morg po 1500—2000 złr. czyli 3000—4000 K. Dziś po latach 30-tu cena gruntu wynosi w tem miejscu od 60.000 do 80.000 K czyli podniosła się o 2000%. Niektóre zaś grunta przy rzeźni zostały zabudowane i nie mogą już być wcale bez krociowych ofiar użyte na cele gminne.

Jedynym wielkim obszarem gruntowym w obrębie t. zw. Wielkiego Krakowa jest obszar dworski w dzielnicy Dębniki. Obejmuje on przeszło 180 morgów czyli niemal 300.000 sążni □ w jednym kawałku. Średnia odległość od Rynku głównego wynosi 2·2 kilometra czyli mniej więcej tyle, co toru wyścigowego na Błoniach, klasztoru zwierzynieckiego i t. p. W tej odległości kosztują dzisiaj grunta około 10—30 koron za sążeń. Ponieważ wartość pałacu i innych budynków wynosi około 80 000 K wypada 700 000 K jako cena za 300.000 sążni czyli sążeń po 2 1/3 korony. Taniość tego gruntu tłomaczy się niedostępnością t. j. brakiem uporządkowanych ulic, odcięciem od miasta dwiema rogatkami wreszcie zakazem budowy, obciążającym znaczną część obszaru. Wszystkie te trzy przeszkody w niezbyt długim czasie ustaną, albowiem rogatki usunięte zostaną najpóźniej w 1911 r., rząd zbuduje wzdłuż Wisły drogę bulwarową i kollektor prawobrzeżny, przeniesienie zaś rejonu fortecznego musi nastąpić w niezbyt odległej przyszłości.

W najbliższych latach przeprowadzi też gmina linię tramwajową przez most Zwierzyniecki do Dębnik i Zakrzówka jako połączenie z linią podgórską.

Zmiany powyższe oddziałać muszą bardzo silnie na wartość zakupionych gruntów.

Dochody gminy z tych obszarów, budynków i zbudować się mającej cegielni dosięgną kwoty około 35.000 K, co wystarczy na zupełne niemal pokrycie raty procentowej od pożyczki 800.000 K. Ratę amartyzacyjną pokrywać będzie fundusz gruntów miejskich, do którego wcielone zostaną nabyte obszary. Obciążenia z tego tytułu większą

jakąś kwotą budżetu miejskiego nie należy się obawiać ani teraz ani tem mniej w przyszłości.

Wkońcu podnieść należy z naciskiem, że gmina nabywając obszary gruntowe nie czyni tego dla spekukulacyi lub dla wielkich zysków finansowych, lecz dla osiągnięcia ważnych celów gospodarki miejskiej.

Po przedstawieniu tego sprawozdania przedłożył następnie p. referent wnioski Sekcyi ekonomicznej i skarbowej.

Rada miejska uchwali:

1. Zakupić na rzecz gminy od pp hr. Lasockich realności w dzielnicy Dębniki położone w ofercie z dnia 4 kwietnia 1910 r wymienione pod warunkami w tejże ofercie zawartemi.

2. Oprócz ceny kupna w kwocie 780 000 K poniesie gmina koszta kontraktu, stemple i należytości.

3. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok p. prezydenta miasta r. m. Perosia i Dra Nowaka Juliana, a wrazie przeszkody pp. r. m. Schwarza i Kosobuckiego.

4. Wydatek cały pokryć należy pożyczką zaciągniętą w $4^1/_2\%$ obligacyach komunalnych Banku krajowego w takiej wysokości, by suma gotówką z niej uzyskana pokryła cały wydatek pod 2). Upoważnia się do ustalenia warunków tej pożyczki p Prezydenta m. łącznie z Sekcyą skarbową Rady m., a do podpisania umowy z Bankiem krajowym osoby pod 3) wymienione. (LM. 94101/909/B. b).

R. m. Daszyński sprzeciwił się zakupnu całego kompleksu gruntu, jako zbyt obciążającego miasto, natomiast zgodził się na zakupno części tych gruntów.

Prezydent Dr. Leo wyjaśnił, że gmina zbuduje na tem terytoryum cegielnię, która przyniesie dochodu 20 tysięcy. Wartość gruntowa podniesie się nadto przez to, że w ciągu roku zniesione zostaną obie rogatki, a za lat kilka najdalej zaprowadzi się tam linię tramwajową. Rozróst Dębnik dotąd był bardzo silny. Będzie jeszcze silniejszy gdy usunięty zostanie wał kolei cyrcumwalacyjnej i gdy rząd zbuduje bulwar wzdłuż Wisły.

R m. Dr. Julian Nowak przemawiał za zakupieniem gruntów i odradzał odwlekania sprawy.

R. m. Jan Kanty Federowicz domagał się zakupna, albowiem gmina nie powinna pozwolić na spekulacyę gruntową Każda zwłoka wywołuje zwyżkę ceny.

W głosowaniu przyjęto wnioski Sekcyi wszystkiemi głosami przeciw 4.

Na tem posiedzenie zakończono o godzinie $10^1/_2$ wieczór.

Posiedzenie nadzwyczajne (42 w kad XV.) z dnia 16. kwietnia 1910 r.

Przewodniczący: Prezydent Dr. Juliusz Leo I. Wiceprezydent: Dr. Henryk Szarski. II Wiceprezydent: Józef Sare. Sekretarz Rady: Dr. Tadeusz Kannenberg

Radców miejskich obecnych 45.

Radcy miejscy: Bialik, Birnbaum, Dr. Bobilewicz, Daszyński, Dąbrowski, Dr. Domański, Epstein, Dr. Gross, Heumann, Jarra, Dr. Jaworski, Judkiewicz, Dr. Landau Rafał, Mendelsburg, Dr. Meisels, Dr. Merz, Dr Julian Nowak, Stanisław Nowak, Dr. Pareński, Dr. Petelenz, Porębski, Schmelkes, Stachowski, Dr. Staniszewski, Suski, Uderski, nieobecność swą usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie $6^1/_2$ wieczór.

Przyrzeczenie radzieckie.

Nowo powołany radca miejski p. Dr. Tadeusz Federowicz złożył w ręce prezydenta miasta Dr. Juliusza Leo uroczyste przyrzeczenie radzieckie.

Poczem przewodniczący prezydent Dr. Leo składa przewodnictwo w ręce I. Wiceprezydenta miasta Dr. Henryka Szarskiego, sam zaś zajmuje trybunę sprawozdawcy.

Uczczenie historycznego faktu rozszerzenia granic Krakowa.

Imieniem Komisyi dla obchodu historycznego faktu rozszerzenia granic miasta Krakowa prezydent Dr. Leo wnosi:

Rada miejska uchwali:

1 Wydać **księgę pamiątkową** zawierającą obok wstępu historycznego opis na podstawie aktów urzędowych przebiegu sprawy rozszerzenia król. stoł. m. Krakowa Na koszta wydawnictwa przyznaje się kredyt do wysokości 10.000 koron. (LM. 37528/910).

2. Pod budowę **nowego parafialnego kościoła** dla dzielnic miasta położonych na prawym brzegu Wisły odstąpić bezpłatnie odpowiedni plac budowlany oraz przyczynić się do kosztów budowy jednorazową subwencyą 100 000 koron (LM. 36876/910 IV.).

3. Zbudować na jednym z gruntów miejskich **„Dom ludowy“** przeznaczony na cele popularyzacyi oświaty i sztuki narodowej wśród najszerszych warstw ludowych. (LM. 36874/910 I).

4. Wybić **medal pamiątkowy** i w tym celu rozpisać ograniczony konkurs, do którego zaprosić należy najwybitniejszych artystów polskich. (LM. 36875/910 IV.).

Na koszta z tem połączone przeznacza się kredyt do wysokości 3000 koron.

5. Do przeprowadzenia uchwał pod 1) i 4) upoważnia się komisyę obchodową

Szczegółowe wnioski zmierzające do wykonania uchwał pod 2) i 3) przedłożyć ma komisya obchodowa Rady miejskiej w porozumieniu ze sekcyą skarbową.

Wnioski bez dyskusyi jednomyślnie przyjęto.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 7. wieczór.

Posiedzenie nadzwyczajne (43 w kad. XV) z dnia 28. kwietnia 1910 r.

Przewodniczący: Prezydent Dr Juliusz Leo. I. Wiceprezydent: Dr. Henryk Szarski II. Wiceprezydent: Józef Sare. Sekretarz rady: Dr. Tadeusz Kannenberg.

Radców miejskich obecnych 45.

Radcy miejscy: Birnbaum, Dr. Bobilewicz, Dąbrowski, Dr. Doboszyński, Drozdowski, Dr. Fierich, Dr. Gertler, Dr. Gross, Dr. Guńkiewicz, Iglicki, Dr. Jaworski, Judkiewicz, Ks. Krupiński, Dr Ignacy Landau, Dr. Rafał Landau, Maciołowski, Margulies, Mendelsburg, Miedniak, Dr. Petelenz, Porębski, Dr. Staniszewski, Dr. Tilles, Wachtel, Eks. hr. Wodzicki nieobecność swą usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6. wieczór.

Przed porządkiem dziennym.

Przydzielenie radcy miej. do Sekcyi i komisyi.

Przewodniczący prezydent Dr. Leo, zawiadomił radę, że nowo powołany radca m. Dr. Tadeusz

Federowicz prosi o przydzielenie go do Sekcyi prawniczej, oraz komisyi gazowo-elektrycznej i inwestycyjnej. Uchwalono. (L prez. 253/910 r.).

Udzielenie urlopu.

Prezydent Dr Leo, zawiadomił radę, że r m Dąbrowski wniósł prośbę o urlop z powodu choroby. Uchwalono

Udzielenie urlopu.

Prezydent Dr. Leo podał do zatwierdzającej wiadomości rady, że był zmuszony udzielić 4 miesięcznego urlopu p. Maciejowi Szukiewiczowi, adjunktowi Muzeum Narodowego, z powodu wyjazdu jego na południe dla poratowania silnie nadwerężonego zdrowia, a to z porady prof. Dr Pareńskiego, który zalecił przeprowadzenie kuracyi w ciepłym klimacie.

Przyjęto.

Obchód 3-go maja.

Sekretarz rady odczytał pismo komitetu dla obchodu rocznicy 3. maja zapraszające do wzięcia udziału w uroczystości.

Prezydent Dr. Leo nadmienił, że członkowie rady otrzymają osobno zaproszenie w drodze okólnika.

Zjazd nauczycielski.

Sekretarz rady odczytał pismo Zarządu krajowego związku nauczycielstwa ludowego w Galicyi z prośbą o przyjęcie protektoratu nad Zjazdem nauczycielstwa słowiańskiego w Krakowie, w dniach 10—14 sierpnia b. r. i o subwencyę na koszta zjazdu, oraz o zezwolenie na urządzenie noclegów w tutejszych szkołach

Pismo odesłano Magistratowi i Sekcyi IV. (LM. 39262/910 IV.).

Sprawa drożyzny.

R. m. Dr. Starzewski wskazuje na ogromną drożyznę, która przytłacza w Krakowie wszystkie sfery. Usunąć ją jest rzeczą niemożliwą dla zarządu miasta, bo z drożyzną walczy bezskutecznie państwo samo, ale pewne wysiłki są wskazane. Istniejąca w Radzie komisya aprowizacyjna i komitet mieszkaniowy, zdają się być bezczynne, dlatego mowca zapytuje: 1) Czy prezydent jest gotów powołać do pracy tę komisyę? 2) Czy gotów obmyśleć sprawę dowozu mleka i zarządzić utworzenie cegielni?

Prezydent Dr. Leo oświadcza, że pod wielu względami reprezentacya Krakowa wyprzedziła w sprawie zwalczania drożyzny inne miasta w państwie. Kraków pierwszy zajął się dostarczaniem tańszego węgla dla ludności. Co do bezczynności komisyi aprowizacyjnej, wskazuje komitet na to, że komisya ta est zwoływaną, gdy tylko pojawi się wezwanie ze strony Rady miejskiej. Niebawem zajmie się ona sprawą dowozu mleka. Co do cegielni, to jeden z wybitnych fachowców zajmie się jej budową na Dębnikach (roczna produkcya przewidzianą byłaby na 3 miliony); nadto są w Dąbiu pokłady glinki, które pozwolą w przyszłości i tam urządzić cegielnię. Co do kwestyi mieszkaniowej — wskazuje prezydent na objęty porządkiem dziennym wniosek o budowę domów na Dębnikach. Jest to początek, za którym pójdą dalsze projekty.

Wiceprezydent Dr. Szarski podnosi, że w kwestyi mleczarstwa odbyła się niedawno w Krakowie ankieta w sprawie założenia mleczarni spółkowej. Uchwalono udać się do krajowego inspektora mleczarstwa dra Tadeusza Rylskiego z prośbą o opracowanie organizacyi mleczarni i zestawienie kosztorysu; Wydział krajowy pozwolił drowi Rylskiemu wykonać tę pracę.

Dostawa rynienek kanałowych.

R. m Rittermann interpeluje, dlaczego komisya drogowo-kanałowa zakupiła czeskie rynienki, zamiast tańszych saskich?

Mowca domaga się unieważnienia tej dostawy i rozpisania ponownej licytacyi.

Radca budown. Kłeczek wyjaśnia, że Magistrat stosuje się zawsze do poleceń komisyi drogowo-kanałowej Komisya drogowo-kanałowa w danym wypadku dwa razy badała materyały próbek nadesłanych z ofertami i jednomyślnie oświadczyła się za ofertą droższą z powodu wielkiej różnicy w dobroci materyału.

Porządek dzienny.

Pomiar terytoryum Wielkiego Krakowa.

Imieniem Sekcyi ekonomicznej radca budownictwa Kłeczek wnosi: Rada miasta uchwali

I. Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się stosownie do pisma c. k. Dyrekcyi skarbu we Lwowie z dnia 6. kwietnia 1910 l. 38482 dostarczyć dla prac pomiarowych uzupełniających zdjęcie terytoryum W. Krakowa według potrzeby: robotników, materyały i lokal odpowiedni tudzież przyczynić się do kosztów pomiaru gotówką w kwocie 16500 koron, spłacalną w sposób przez Prezydenta miasta w porozumieniu z c. k Władzami skarbowemi oznaczyć się mający, a to pod warunkiem, że w zamian za to:

1. C k. Rząd wykona pomiar obszarów W. Krakowa wyszczególnionych w piśmie Magistratu do c. k. Krajowej Dyrekcyi skarbu z dnia 23 go marca 1908. L 8400/B. w skali 1:1000,

2. dostarczy gminie miasta Krakowa bezpłatnie następujące operaty nowego pomiaru:

a) 10 egzemplarzy odcisków map w drodze fotomechanicznej, z których jeden egzemplarz będzie odjustowany i numerami parcelowymi opatrzony,

b) odpisy wykazów współrzędnych i opisu topograficznego sieci trygometrycznej i polygonalnej a nadto inne operata pomiaru polygonalnego — w czasie, kiedy nie będą do czynności potrzebne — dla sporządzenia odpisów do użytku gminy.

II. Do podpisania deklaracyi dotyczących zobowiązań gminy wyżej pod I/. wyszczególnionych upoważnia się obok P. Prezydenta miasta Radców miejskich W. Beringera i Uderskiego, a w razie przeszkody jednego z nich R m. P. Perosia.

III. Na koszta pomiaru przyznaje się kredyt do wysokości 40000 kor. — na rachunek pożyczki zaciągnąć się mającej na inwestycye spowodowane powiększeniem okręgu miasta Krakowa

Wniosek uchwalono. (LM. 32854/910 B/b).

Regulacya ulicy Bosackiej.

Imieniem Sekcyi ekonomicznej radca budownictwa Kłeczek wnosi: Rada miasta uchwali:

Oświadczenie reprezentantów gminy miasta Krakowa złożone przy Komisyi w dniu 26 czerwca 1909 r w sprawie budowy domów mieszkalnych dla służby kolejowej na dworcu w Krakowie przy ulicy Bosackiej Rada miasta przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości.

R m Stanisław Nowak stawia rezolucyę, aby przy sposobności pertraktacyi z Towarzystwem strzeleckiem dążyć do rozszerzenia ulicy w kierunku gruntów Towarzystwa strzeleckiego.

Wniosek Sekcyi, oraz rezolucyę r. m. St. Nowaka przyjęto. (LM. 18877/910 B/b).

Przepisy jazdy i taryfa dorożkarska.

Imieniem Sekcyi prawniczej, referent sekretarz Magistratu Kubalski wnosi: Rada miasta uchwali:

Rada miasta przyjmuje przyległy projekt*) przepisów jazdy i taryfy dla dorożek jedno i dwukonnych w Krakowie i uchwala przedłożyć go c k. Namiestnictwu do zatwierdzenia po myśli § 51 ustawy przemysłowej. (LM. 32105/910 III a).

Referent sekretarz Kubalski zaznaczył, że obecna taryfa obowiązuje od r. 1873; projekt nowej, opracowany został na podstawie całego szeregu ankiet i konferencyj z czynnikami interesowanymi. Projekt obejmuje także taryfę dla jazd do czterech punktów pod Krakowem, co do których stowarzyszenie dorożkarzy się zgodziło. W tym kierunku Rada miasta nie może mieć ingerencyi, zależy to od dobrej woli stowarzyszenia; taryfa w Krakowie — zależy natomiast wyłącznie od zdania Rady Poczem referent przedstawił szczegóły nowej taryfy. Sekcya prawnicza, proponując przyjęcie taryfy, przedstawia także rezolucyę, z wezwaniem do dyrekcyi policyi, aby nadzorowała dorożki co do ich zewnętrznego wyglądu; gdyby nie nastąpiło polepszenie w tej mierze, magistrat zaprowadzi dorożki II. klasy z niższą taryfą.

W dyskusyi jaka się rozwinęła w powyższej sprawie, następujący radcy miejscy zgłosili poniżej wyszczególnione poprawki do poszczególnych postanowień przepisów jazdy i taryfy dorożkarskiej.

Do § 1. r. m. Hałatkiewicz zgłosił poprawkę, by skreślić ustęp od słów: „tudzież aż do końca“.

Do § 4. r m Dr Koy, proponuje: „C. k. Dyrekcya Policyi ma nadto czuwać, aby tak w porze letniej, jak też w porze zimowej, wskazana przez Magistrat każdorocznie liczba dorożek, już o godzinie 6 rano była do dyspozycyi publiczności — na odpowiednich stanowiskach“.

Do § 5. r. m. Dr. Ponikło wnosi, by w ustępie ostatnim: po „mogą“ dodać: „w miejsce półkrytych dorożek“.

Do § 6. r. m. Daszyński wnosi, by skreślić w § 6. słowa: „tylko“ i „płci męskiej“.

Do § 7. r. m. Dębicki, dodać że: „Taryfa ma być wydrukowaną dużym i czytelnym drukiem, zbrukane egzemplarze należy wymienić na czyste“. — nadto do § 8. by we wierszu 15 zamiast słowa: „pogody“ wstawić „czasu“ albo „powietrza“.

*) Projekt po zatwierdzeniu przez c. k. Namiestnictwo we Lwowie drukowany będzie w najbliższym numerze dziennika rozp. Magistratu.

Do § 10. r. m. Daszyński zaproponował zmianę w ust. 3-cim, że: kara ma wynosić od 2 K. do 5 K, względnie kara aresztu od 6 godzin do 48 godzin.

Do § 11. r. m Uderski, proponuje dodać ustęp: „Zapłata za jazdę na zamówienie nie może wynosić mniej jak 1 kor. dla jednokonnej, a 1·50 dla dwukonnej dorożki“.

Do tegoż §-u r. m. Sołtysik proponuje aby: „Obowiązek przyjmowania zamówień na czas nocny dokładnie określić“

Zaś r. m. Konopiński, by słowo „zadatek“ zmienić na „taksę“ i obliczyć niżej

Nadto do § 13. wnosi, że wyraźnie zaznaczyć należy, iż zarówno w zimie, jak w lecie na stanowiskach pełnić powinna służbę pewna liczba dorożek już od godziny 6. rano

W dalszym ciągu do § 15. r. m. Daszyński proponuje dodać po słowach: „Dorożkarz wobec publiczności“, słowa: „obowiązanej do grzecznego traktowania go“.

Zaś r. m. Epstein, aby opuścić słowa: „nie wolno dorożkarzowi palić tytoniu i cygar“

Do § 16. r. m Dębicki wnosi, aby w napisie i w ustępie 2-gim zamiast: „pijaństwo“ było „opilstwo“.

Do § 18 r. m. Dr. Ponikło proponuje dodać: „Gdyby zaś dorożkarz podczas jazdy, lub po odwiezieniu gościa (nabrał przekonania, lub ugruntowanego podejrzenia), dowiedział się, że przewoził osobę dotkniętą chorobą zakaźną, winien wstrzymać dalsze jazdy z gośćmi i pod osobistą odpowiedzialnością bezzwłocznie pojechać przed Zakład desynfekcyjny miejski i tam o wydarzeniu donieść.

Do § 22 r. m. Uderski wnosi dodatek: „Za pakunki większe umieszczone na koźle lub z tyłu powozu, należy się dopłata od każdego pakunku po 20 hal. Resztę tego paragrafu skreślić.

Do tegoż §-u r. m. Sołtysik proponuje, by skreślić ostatnie zdanie, bo § 29. nie uwzględnia sprawy pakunków.

Do § 26. r. m. Hałatkiewicz wnosi, by w nagłówku zamiast słowa: „wyroku“ dać „orzeczenia karnego“.

Do § 29. r m Konopiński, aby po lit I *a)* dodać jako osobny punkt „postanowienia“ Uwagi 1 i 2 ze strony 8.

Przy tymże §-ie 29 r. m. Domański wnosi: aby w taryfie: zamiast „Zwierzyńca“, było: „do wsi Zwierzyńca“.

Zaś do wyrazu: „Bielany“ dodać na górę bielańską i obmyślić taryfę.

R. m. Hałatkiewicz, proponuje w ustępie I. uwaga 3-cia, by: „Wymiar kary zamiast 2—10 K., lub 1—3 dni aresztu“, wstawić „2—5 K., lub 6 godzin do 24 godzin“.

R. m. Sołtysik, ad I. c. wnosi: by podwyższyć cenę jazdy nocnej.

R m. Federowicz Jan Kanty wnosi do II ad 2., że: reszta terytoryum na Podgórzu K. 2—3, ad 5/Bielany klasztor K. 6—7.

Czekanie przy Klasztorze Bielańskim pierwsze $^1/_2$ godziny 1 K. każda następna rozpoczęta godzina 1 K.

Do § 32. r. m. Sołtysik proponuje, aby ad *c)*: „określić opłatę za większą liczbę osób.

Zaś r. m. Dr. Domański wnosi do § 33. że: „Opłacenie myta i kopytkowego jest obowiązkiem gościa“.

Wkońcu r. m. Sołtysik zgłasza wniosek aby: „powyższe przepisy odesłać do Sekcyi prawniczej do możliwego uwzględnienia zgłoszonych wniosków i stanowczego załatwienia.

Wiceprezydent Dr. Szarski, reagując na podniesione w dyskusyi życzenia zaznacza, że dopóki rogatki nie będą zniesione, niema mowy o ustanowieniu doróżek na przedmieściach. Co do obecności doróżek o pewnej porze na stanowiskach — rzecz ta nie należy do magistratu, ale do policyi. Co do jazdy do Bielan, Podgórza i innych miejscowości pod Krakowem — wskazuje wiceprezydent na to, że przedstawione poprawki muszą być zaakceptowane przez stowarzyszenie doróżkarzy, którzy na nie się nie zgodzą. Wynika to z ich stanowiska podczas pertraktacyj, kiedy oświadczyli, że wolą dotychczasową starą taryfę, niż nową, podwyższającą nawet cenę jazdy o 50 prc, gdyby postanowienia co do jazdy poza Kraków zostały niepomyślnie dla nich załatwione. Wkońcu zaznaczywszy, że pod względem merytorycznym nie zgłoszono żadnego przeciw projektowi zarzutu, prosi o jego uchwalenie.

Prezydent Dr. Leo konstatuje, że zgłoszono przeszło 20 poprawek, z których wiele może być załatwionych w myśl wywodu wnioskodowców. Załatwić je może Sekcya prawnicza w myśl wniosku r. Sołtysika i dlatego prezydent ten wniosek przedewszystkiem podaje pod głosowanie.

Wniosek r. m. Sołtysika, by przepisy odesłać do Sekcyi prawniczej do możliwego uwzględnienia zgłoszonych wniosków i stanowczego załatwienia

Uchwalono.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie $8^1/_2$ wieczór.

Posiedzenie tajne (22 w kad. XV.) **z dnia 28. kwietnia 1910.**

Za wybitną działalność i pełną poświęcenia 4-letnią pracę około przygotowania sprawy rozszerzenia miasta przez przyłączenie gmin sąsiednich, przyznano od 1. kwietnia 1910 r. p. Dyrektorowi Magistratu **Władysławowi Grodyńskiemu** rangę V-tą z poborami przywiązanemi do tejże rangi urzędników państwowych, t. j. z płacą 10 000 koron, z prawem do dwóch pięcioleci po 2.000 kor. i z kwaterowem w kwocie 1 760 kor. rocznie, a to z jednoczesnem zniesieniem przyznanego uchwałą Rady m. z 9. stycznia 1908 r. dodatku funkcyjnego 2.400 kor. rocznie (Lprez 256/910).

P. Dr. Rudolfowi Sikorskiemu sekretarzowi Magistratu jednorazową remuneracyę w wysokości 3000 koron. (Lprez. 254/910).

Sprawozdania ze Sekcyj i komisyj.

Sekcya ekonomiczna.

I. Posiedzenie w dniu 6. kwietnia 1910 r.

Sekcya zwróciła uwagę na to, że grozi niebezpieczeństwo zupełnego zasłonięcia wspaniałego **widoku na Wawel** z błoń miejskich, a to wskutek zabudowania się ulicy „Swoboda“ kilkopiętrowemi kamienicami.

Sekcya zastanawiała się nad sposobami **ochrony** pasażerów, **jadących tramwajem** przez **ulicę Wolską**, przed uderzeniami gałęzi drzew, które rozrastając się dotykają wozów tramwajowych i wezwała Mag., aby wygotował jak najrychlej konkretne w tej sprawie wnioski

Wskutek wypadku najechania wozu na przechodniów u wylotu ulicy Pijarskiej przy bramie Floryańskiej uchwaliła Sekcya polecić Magistratowi, aby rozważył, czy nie byłoby wskazanem położyć **chodnik w ul. Pijarskiej** od strony teatru wzdłuż murów bramy Floryańskiej, względnie zakazać tamtędy zupełnie przejazdu.

Dalej rozpatrywała Sekcya **oferty** na roboty **kamieniarskie** do nowego skrzydła Magistratu i upoważniła subkomitet budowy Magistratu do pertraktowania— celem uzyskania obniżenia cen ofertowych.

Następnie uchwaliła Sekcya wniosek Magistratu co do budowy **wychodka** o konstrukcyi żelazno-betonowej **na Błoniach** miejskich w lasku przed parkiem Dra Jordana, i wezwała Magistrat o wydanie zarządzenia aby wychodki tak w Sukiennicach jak i na plantach były otwarte do godziny 11. w nocy.

W końcu oświadczyła się Sekcya, aby Magistrat popierał myśl postawienia na błoniach miejskich naprzeciw parku Dra Jordana kilku **kiosków** na **napoje chłodzące**, owoce i t. p., a to dla wygody publiczności, która zwłaszcza w niedzielę i święta w tysięcznych tłumach po błoniach używa przechadzki.

II. Posiedzenie w dniu 14. kwietnia 1910 r.

Sekcya zwróciła uwagę Magistratowi, że należałoby uporządkować parkan przed realnością ks. Ogińskiego od strony ulicy Lubicz w sąsiedztwie dworca kolejowego. Sekcya wezwała Magistrat, aby polecił jak najrychlej **oparkanić parcelę** pustą, położoną na rogu ulicy **Basztowej** i Łaziennej.

W sprawie **markiz sklepowych** i czystego utrzymywania portali sklepowych zażądała Sekcya aby Magistrat wezwał kupców do ścisłego przestrzegania przepisów porządkowych

Następnie Sekcya przyjęła do zatwierdzającej wiadomości decyzyę wznowionego subkomitetu budowy Magistratu w sprawie przyjęcia **oferty** na roboty **kamieniarskie** do nowego **skrzydła Magistratu.**

Dłuższą dyskusyę wywołał przedstawiony przez Magistrat projekt organizacyi **służby policyi budowniczej i powiększenia etatu Budownictwa m.** Sekcya uchwaliła zasadniczo zgodzić się na podział Budownictwa m. na dwa **oddziały,** oddział **A.** Budownictwo i oddział **B.** Inżynierya. Dalszą dyskusyę odroczono do następnego posiedzenia.

Wreszcie zatwierdziła Sekcya linię regulacyjną ul. Wielopole.

III. Posiedzenie w dniu 20. kwietnia 1910 r.

Na wniosek r. m. Dębickiego uchwaliła Sekcya oglądnąć **pomnik Tadeusza Kościuszki,** zanim sprawa wyboru miejsca przyjdzie na porządek dzienny Rady miejskiej. Następnie uchwaliła Sekcya przedłożyć Radzie miejskiej wniosek co do projektu wybudowania **dwóch domów mieszkalnych dla służby miejskiej** na gruntach gminnych w Dębnikach. Wreszcie przyjęła Sekcya wnioski Magistratu i delegacyi dla zakładu czyszczenia miasta w sprawie czyszczenia miasta na nowem terytoryum, przyłączonem do Krakowa. — Na wniosek r. m. Tur-

skiego uchwalono poczynić kroki co do uregulowania stosunku między gminą a krajem i państwem w sprawie uporządkowania, konserwacyi i czyszczenia dróg krajowych i państwowych w Krakowie.

IV. Posiedzenie w dniu 23. kwietnia 1910 r.

Sekcya uchwaliła wnioski Magistratu w sprawie **organizacyi policyi budowlanej i powiększenia etatu Budownictwa m.** oddział A, przy czem poleciła Magistratowi, aby zastanowił się nad reformą kontroli technicznej i wygotował jak najrychlej projekt instrukcyi dla inspektorów budowlanych.

V. Posiedzenie w dniu 25. kwietnia 1910 r.

Sekcya uchwaliła po dłuższej dyskusyi wnioski Magistratu w sprawie **reorganizacyi i powiększenia etatu urzędników** oddziału inżynierskiego Budownictwa m.

VI. Posiedzenie w dniu 27. kwietnia 1910 r.

Sekcya obradowała nad sprawą wybudowania **stajni izolacyjnej** dla koni Straży pożarnej i Zakładu czyszczenia miasta; przyjęto wnioski Budownictwa m. co do wytyczenia linij regulacyjnych dla kilku ulic w gminach przyłączonych i co do udzielenia konsensu na budowę domów przy tych ulicach.

Następnie uchwaliła kredyt dodatkowy na utrzymanie brzegów młynówki i poleciła Magistratowi wdrożyć pertraktacye z redakcyą czasopisma technicznego „**Architekt**" w sprawie **reprodukowania planów** konkursowych **Wielkiego Krakowa**, nagrodzonych i zakupionych przez gminę.

Sekcya skarbowa.

Posiedzenie w dniu 6. kwietnia 1910 r.

Sekcya zezwoliła na podjęcie z depozytu Banku krajowego we Lwowie kwoty 304.000 kor. na **inwestycye elektrowni** miejskiej, następnie uchwaliła przedstawić Radzie miejskiej wnioski co do wysokości i sposobu pokrycia kosztów obchodu Grunwaldzkiego wreszcie przyznała kilka drobnych kredytów dodatkowych.

Sekcya prawnicza.

I. Posiedzenie w dniu 6. kwietnia 1910 r.

Sekcya przyjęła sprawozdanie i wnioski Magistratu co do **organizacyi służby zewnętrznej** dla nowych dzielnic miasta i co do przyjęcia do służby miasta niektórych funkcyonaryuszy gmin przyłączonych, a następnie załatwiła kilka spraw osobistych.

II. Posiedzenie w dniu 22. kwietnia 1910 r.

Sekcya przyjęła do wiadomości Art I., VIII. i XIV. budżetu miejskiego na rok 1910, i uchwaliła przedłożyć Radzie miejskiej nowy **regulamin** wraz z taryfą **dla dorożek** jedno i dwukonnych w Krakowie.

Sekcya dobroczynna.

Posiedzenie w dniu 19. kwietnia 1910 r.

Sekcya przyjęła do wiadomości sprawozdanie o **ruchu ubogich** i o działalności miejskiego Biura ubogich w r. 1909, przedłużyła **wsparcie** stałe 218 ubogim, udzielono wsparć stałych od 10 do 15 koron miesięcznie 55 ubogim i podwyższyła 10 ubogim wsparcia stałe, dalej uchwaliła wsparcia ponadtaryfowe w kwotach od 15—50 kor. 38 ubogim i rozdzieliła 1000 cetnarów cłowych węgla, ofiarowanego przez Skład miejski, między instytucye dobroczynne Następnie przyznała wsparcie z fundacyi śp. Ludwika Helcla podupadłemu majstrowi stolarskiemu i udzielono jednorazowy zasiłek na szpital dla matołków i nieuleczalnych ubogich im. św. Elżbiety w Iwoniczu.

Nadto na wniosek r. m. Dra Krongolda uchwaliła Sekcya wezwać magistrat o przedłożenie wniosku w sprawie podwyższenia wsparć dla ubogich na II. dziesięciolecie (1911—1920). Upoważniła r. m. Jawornickiego i naczelnika Wydziału VI. magistratu:

a) do porozumienia się z zarządem zakładu wychow. F. Żurowskiej co do umieszczania w tym zakładzie sierót płci żeńskiej, utrzymywanych i wychowywanych kosztem gminy,

b) do poczynienia kroków przedwstępnych w celu założenia kolonii leśnej w okolicy m. Krakowa dla sierót obojga płci słabowitych lub też umysłowo słabo rozwiniętych

W końcu wzięła Sekcya pod obrady kilka spraw pierwszorzędnej doniosłości dla rozwoju opieki nad sierotami i opuszczonemi dziećmi, jak: ustanowienie zawodowego opiekuna, utworzenie żłóbków miejskich (dla wychowania niemowląt), założenie zakładu wychowawczego dla dzieci w wieku od 6—10 roku życia, możność założenia na podstawie ustawy krajowej gminnego domu poprawczego dla nieletnich przestępców i t. d. i zaleciła administracyi miejskiej dążenie do stopniowego wprowadzenia tych istytucyj.

Połączone Sekcye.

I. Posiedzenie Sekcyi ekonomicznej i skarbowej w dniu 5. kwietnia 1910 r.

Sekcye uchwaliły przedstawić Radzie miejskiej wniosek o **zakupno** na rzecz gminy m. Krakowa byłych **dóbr** tabularnych hrabstwa Lasockich w **Dębnikach**.

II. Posiedzenie Sekcyi prawniczej i skarbowej w dniu 23. kwietnia 1910 r.

Sekcye uchwaliły przedłożyć Radzie miejskiej wnioski w sprawie **regulacyi etatów** i poborów miejskiej **służby etatowej** i prowizorycznej oraz funkcyonaryuszy miejskiej **Straży pożarnej**.

III. Posiedzenie Sekcyi prawniczej i skarbowej w dniu 25. kwietnia 1910 r.

Sekcye uchwaliły przedłożyć Radzie miejskiej wnioski: w sprawie powiększenia etatu Budownictwa m. oddział A. (architektura i policya budownicza) tudzież w sprawie **unormowania wynagrodzeń pomocników kancelaryjnych** Magistratu (dyetaryuszy miejskich).

Komisya gruntów pofortyfikacyjnych.

Posiedzenie w dniu 26. kwietnia 1910 r.

Komisya uchwaliła kilka podań sezonowych dzierżaw gruntu m. — Następnie zastanawiała się nad wydawnictwem **reprodukcyi planów konkursowych** i nad udzieleniem konsensów budowlanych w ul Rosoła w Nowej Wsi które to sprawy uchwaliła przekazać Sekcyi I.

Komisya drogowo-kanałowa.

Posiedzenie w dniu 21. kwietnia 1910 r.

Komisya śledziła przyczyny niszczenia się szos w mieście i powstawania wielkiego błota — i postawiła odpowiednie wnioski — jako wskazówki dla Budownictwa miejskiego. Uchwaliła **budżet robót publicznych**

na rok 1910 — przyczem postanowiła utrzymać fabrykę betonów w normalnym jej biegu. — W końcu zatwierdziła Komisya oferty na dostawy materyałów brukarskich i na dostawę materyałów kamionkowych do budowy kanałów miejskich.

Komisya dla przemysłów koncesyonowanych.

Posiedzenie w dniu 14. kwietnia 1910 r Komisya wydała opinię imieniem Rady miasta Krakowa co do podań wniesionych o nadanie koncesyj na wykonywanie różnych przemysłów koncesyi podlegających.

Podkomitet budowy domów robotniczych.

Posiedzenie w dniu 19. kwietnia 1910 r. Podkomitet uchwalił **projekt budowy dwóch domów** mieszkalnych **dla służby i robotników** miejskich na Dębnikach.

Subkomitet Komisyi dla reformy statutu i gminnej ordynacyi wyborczej.

Posiedzenie w dniu 22. kwietnia 1910 r. Subkomitet omawiał w dalszym ciągu zasady reformy gminnej ordynacyi wyborczej, a w szczególności trzeciego Koła wyborczego (handel i przemysł).

Subkomitet polecił Magistratowi opracować dalsze daty statystyczne według uchwalonej na posiedzeniu dyrektywy.

Sąd konkursowy.

W dniu 8. kwietnia 1910 r. Sąd konkursowy zakończył pracę nad badaniem nadesłanych 9-ciu projektów rozszerzenia miasta Krakowa — i przyznał:

	I.	nagrodę godłu	**(5)**
	II.	„ „	**„Szerokie serce"**
równorzędne	III.	„ „	**„Urbs"**
	III.	„ „	**„Krak"**
Nadto uchwalił zakupić		„	**„Crescat Cracovia"**
			„Słowacki w kole zielonym"

Po otwarciu kopert okazało się, że autorem pracy nagrodzonej I. nagrodą w kwocie 5000 kor. jest Spółka złożona z osób: art. malarz Józef Czajkowski, architekt Władysław Ekielski, architekt Tadeusz Stryjeński, architekt Ludwik Wojtyczko, architekt Kazimierz Wyczyński.

Autorem pracy nagrodzonej II. nagrodą w kwocie 3000 kor. jest inż. Jan Rakowicz, rodem ze Skotnik, profesor w Magdeburgu.

Autorem pracy nagrodzonej III. nagrodą w kwocie 2000 kor. jest inspektor ogrodnictwa Dr. Stanisław Goliński, art. rzeźbiarz Dr. Henryk Kunzek i inż. Józef Hojkowski.

Autorem pracy nagrodzonej III. nagrodą w kwocie 2000 kor. jest architekt Franciszek Mączyński i inż. Tadeusz Niedzielski.

Przy zakupionych godłach a to przy „Crescat Cracovia" autor nie wymienił nazwiska, autorem zaś projektu pod godłem „Słowacki w kole zielonym" jest inżynier Ignacy Drexler.

Konferencya w sprawie kredytu rękodzielniczego.

W dniu 9. kwietnia 1910 r. odbyła się w lokalu Muzeum techniczno-przemysłowego w Krakowie z inicyatywy c. k. Ministerstwa robót publicznych konferencya w sprawie kredytu rękodzielniczego. Z ramienia c. k. Ministerstwa przybyli radca sekcyjny Dr. Waygart tudzież sekretarze ministeryalni Dr. Vering i Karol Rehling. W konferencyi wzięli udział członkowie Kuratoryi krajowego Instytutu popierania rękodzieł i przemysłu, reprezentanci Izby handlowej i przemysłowej, Izb rękodzielniczych w Krakowie, Tarnowie i Rzeszowie, powiat. Kasy Oszczędności w Krakowie, Towarzystwa Kredytowego rękodzielników, nadto W. Ostrowski, instruktor Stowarzyszeń przem. i F. Smereczyński, dyrektor szkoły zawod. kowalskiej w Sułkowicach. Obrady zagaił prezydent miasta Dr Leo powitaniem przybyłych — poczem złożył przewodnictwo w ręce I. wiceprezydenta m. Dra Szarskiego. Referat wygłosił Dr. Waygart. Mowca przedstawił w ogólnych zarysach cel akcyi, zmierzającej do ułatwienia kredytu rękodzielniczego. W tym celu mają być tworzone stowarzyszenia lokalne zarejestrowane z ograniczoną poręką, oparte na statucie, wzorowym, wypracowanym przez Ministerstwo robót publicznych. Stowarzyszenia lokalne mają być łączone w organizacye wyższorzędne (związki), a te ostatnie znów mają się skupiać w ewentualnej kasie rękodzielniczej w Wiedniu. Mowca kończy referat apelem do Instytucyi reprezentowanych na konferencyi, aby zechciały użyczyć poparcia projektowanej akcyi i wyraża nadzieję, iż odnośne instytucye, powołane do popierania interesów rękodzieła, nie odmówią wydatnej pomocy. Następnie zabrał głos II. referent Dr. Vering celem przedstawienia szczegółów zainicyowanej przez Rząd akcyi.

W obszernej dyskusyi, jaka się nad tą kwestyą wyłoniła zabierali głos pp: prezes Izby Handlowej Dattner, dyrektor Muzeum Stryjeński. dyrektor Kasy powiat. Strzyżowski, radca cesarski Gorecki, radca miejski Iglicki, prezes Izby rękodzielniczej Kosobucki, instruktor Stowarzyszeń Ostrowski i inni. Wszyscy mowcy zwracali się do c. k. Ministerstwa z prośbą, aby stworzył odpowiedni fundusz na omawiane cele, nadto rozpoczynając akcyę, przystąpił raczej do sanacyi istniejących Towarzystw Kredytowych rękodzielniczych aniżeli do kreowania nowych

Nakładem Gminy miasta Krakowa. — Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie pod zarządem A. Szyjewskiego.